

LUẬN BÀN LỢI ÍCH CỦA NHÂN VIÊN SONG NGỮ ANH - TRUNG ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH TOÀN CẦU HÓA KIỂU MỚI VÀ GỢI Ý ĐỊNH HƯỚNG LIÊN KẾT ĐÀO TẠO

Ngô Hoàng Thu Thủy
Khoa tiếng Trung - Đại học Ngoại Thương HN

Tóm tắt: Trong bối cảnh toàn cầu hóa kiểu mới ngày càng sâu rộng hiện nay, trao đổi kinh tế, văn hóa, khoa học và công nghệ giữa các quốc gia trên thế giới ngày càng trở nên thường xuyên, việc sở hữu đội ngũ nhân viên song ngữ Anh - Trung trở thành một lợi thế cạnh tranh quan trọng đối với các doanh nghiệp Việt Nam. Bài viết này tập trung phân tích lợi ích của nhân sự có khả năng sử dụng hai ngoại ngữ tiếng Anh - Trung đối với doanh nghiệp, từ việc mở rộng thị trường quốc tế, tăng cường hiệu quả giao tiếp đến cải thiện năng lực cạnh tranh. Đồng thời, bài viết đề xuất một số định hướng liên kết đào tạo giữa doanh nghiệp và các cơ sở đào tạo nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực song ngữ trong tương lai.

Từ khóa: Nhân viên song ngữ, tiếng Anh - Trung, doanh nghiệp Việt Nam, toàn cầu hóa, đào tạo liên kết.

DISCUSSING THE BENEFITS OF ENGLISH-CHINESE BILINGUAL EMPLOYEES FOR VIETNAMESE ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF NEW-TYPE GLOBALIZATION AND SUGGESTIONS FOR TRAINING LINKAGE ORIENTATION

Ngo Hoang Thu Thuy
Faculty of Chinese Language – Foreign Trade University, Hanoi

Abstract: In the context of increasingly profound new-type globalization, economic, cultural, scientific, and technological exchanges among countries are becoming more frequent than ever. For Vietnamese enterprises, having a workforce proficient in both English and Chinese has emerged as a crucial competitive advantage. This article analyzes the benefits of employees who are bilingual in English and Chinese for enterprises, from expanding international markets and enhancing communication efficiency to improving overall competitiveness. It also proposes directions for training linkages between enterprises and educational institutions to improve the quality of bilingual human resources in the future.

Keywords: Bilingual employees, English-Chinese, Vietnamese enterprises, globalization, training collaboration.

Nhận bài: 15/02/2025

Phản biện: 23/03/2025

Duyệt đăng: 26/03/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Toàn cầu hóa đang thúc đẩy sự giao thoa kinh tế, văn hóa và ngôn ngữ giữa các quốc gia. Theo số liệu của Ethnologue (2023), tiếng Trung là ngôn ngữ có số lượng người sử dụng nhiều nhất thế giới với hơn 1,4 tỷ người. Các quốc gia sử dụng tiếng Anh cũng đóng vai trò quan trọng trong hoạt động xuất nhập khẩu, đầu tư và du lịch của Việt Nam. Điều này cho thấy tiềm năng lớn trong việc khai thác nguồn nhân lực thành thạo tiếng Anh và tiếng Trung để nâng cao hiệu quả hợp tác kinh tế và mở rộng thị trường doanh nghiệp.

Là giảng viên tại Khoa tiếng Trung trường Đại học Ngoại Thương, tác giả nhận thấy sự kết hợp giữa hai ngôn ngữ này không chỉ mở ra nhiều cơ hội học tập và làm việc cho sinh viên mà còn giúp họ tiếp cận sâu hơn với các xu hướng kinh tế, văn hóa quốc tế. Ngôn ngữ Anh vẫn giữ vai trò là cầu nối quan trọng trong giao tiếp toàn cầu, trong khi tiếng Trung ngày càng được đánh giá cao nhờ sự phát triển mạnh mẽ của thị trường Trung Quốc. Sự thành thạo cả hai ngôn ngữ này sẽ mang lại lợi thế cạnh tranh lớn cho các bạn trẻ, đặc biệt trong

các lĩnh vực như thương mại quốc tế, tài chính, dịch vụ, chuỗi cung ứng và ngoại giao.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Lợi ích của nhân viên song ngữ Anh - Trung đối với doanh nghiệp Việt Nam

Đẩy Mạnh Cơ Hội Hợp Tác Kinh Doanh Quốc Tế

Trung Quốc hiện đang là đối tác thương mại lớn nhất của Việt Nam, đồng thời tiếng Anh vẫn giữ vai trò là ngôn ngữ chính trong các giao dịch toàn cầu. Nhân viên song ngữ Anh - Trung trở thành cầu nối quan trọng, giúp doanh nghiệp dễ dàng kết nối với các đối tác từ Trung Quốc, các quốc gia nói tiếng Anh, cũng như các thị trường đa ngôn ngữ khác.

Tăng Hiệu Quả Quản Lý Chuỗi Cung Ứng

Nhân viên song ngữ Anh - Trung có thể đảm nhận vai trò này một cách linh hoạt, giúp truyền tải thông tin chính xác, rõ ràng giữa các bên liên quan.

Khả năng này không chỉ giảm thiểu rủi ro trong giao tiếp mà còn hỗ trợ doanh nghiệp tối ưu hóa chi phí và thời gian. Việc đảm bảo thông tin được

truyền đạt đúng đắn và kịp thời sẽ giúp doanh nghiệp duy trì hoạt động chuỗi cung ứng một cách trơn tru, ngay cả trong những tình huống bất ngờ hoặc khẩn cấp.

Nâng Cao Năng Lực Cạnh Tranh Quốc Tế

Trong ngành xuất khẩu, khách sạn, lữ hành hoặc ngân hàng tài chính, khả năng trao đổi trực tiếp bằng cả tiếng Anh và tiếng Trung là điều các đối thủ không đủ trình độ sẽ nhanh chóng bỏ lỡ. Một đội ngũ nhân viên có khả năng giao tiếp tốt bằng cả tiếng Anh và tiếng Trung sẽ mang lại lợi thế lớn, giúp doanh nghiệp tạo dựng uy tín trên thị trường quốc tế.

Đứng Vững Trước Thách Thức của Chuyển Đổi Số và Hội Nhập Kinh Tế

Nhân viên thông thạo tiếng Anh và tiếng Trung sẽ giúp doanh nghiệp nhanh chóng thích ứng với nhịp đổi mới toàn cầu. Không chỉ đơn thuần là dịch thuật, họ còn đóng vai trò chiến lược trong việc tiết kiệm chi phí xử lý thông tin quốc tế, giúp doanh nghiệp giảm thiểu thời gian thử nghiệm cũng như rút ngắn thời gian ra sản phẩm hoặc dịch vụ phù hợp thị trường.

Tạo Động Lực Phát Triển Nội Bộ

Không chỉ mang lại giá trị trong việc mở rộng thị trường quốc tế, nhân viên song ngữ Anh - Trung còn góp phần quan trọng trong việc nâng cao năng lực nội bộ của doanh nghiệp. Họ có thể đảm nhận vai trò hướng dẫn viên hoặc phiên dịch viên trong các buổi họp quốc tế, hội thảo chuyên đề hoặc các chương trình đào tạo từ chuyên gia nước ngoài. Điều này giúp đội ngũ nhân sự trong doanh nghiệp dễ dàng tiếp cận với kiến thức mới, từ đó cải thiện hiệu suất làm việc và nâng cao trình độ chuyên môn.

2.2. Tình hình đào tạo nhân lực song ngữ Anh - Trung tại một số trường đại học Việt Nam

Chương trình đào tạo cử nhân ngôn ngữ tại một số trường đại học hiện nay thường tập trung đào tạo một ngoại ngữ chính như tiếng Anh, Trung, Nhật hay Hàn..., khung chương trình đào tạo ngành ngôn ngữ này tuy đều có yêu cầu bắt buộc với một số học phần ngoại ngữ hai (được lựa chọn tùy theo sở thích), tuy nhiên đa phần thời lượng học phần và số tín chỉ đều rất ít chỉ chiếm khoảng 6-8% tổng số tín chỉ trong toàn bộ chương trình đào tạo tùy trường. Vì thế sau khi hoàn thành chương trình cử nhân ngôn ngữ, sinh viên chủ yếu thành thạo một ngôn ngữ chuyên ngành chính, và ngoại ngữ hai mới chỉ dừng lại ở kỹ năng giao tiếp cơ bản, trong khi đó nhu cầu nguồn lao động song

ngữ chất lượng cao (cụ thể là tiếng Anh và Trung) yêu cầu thành thạo cả hai ngoại ngữ trong các lĩnh vực kinh tế thương mại, dịch vụ, công nghệ, chuỗi cung ứng.

Dưới đây tác giả xin phép phân tích chuẩn đầu ra ngoại ngữ của chương trình đào tạo cử nhân ngành Ngôn ngữ thương mại tại trường Đại học Ngoại Thương để lấy căn cứ làm cơ sở đưa ra đề xuất định hướng kết hợp đào tạo nguồn nhân lực song ngữ Anh - Trung. Đại học Ngoại thương tuy là trường đào tạo chuyên khối ngành kinh tế, nhưng từ nhiều năm nay vẫn rất chú trọng đào tạo kỹ năng ngoại ngữ cho sinh viên. Năm 1999, Khoa tiếng Anh thương mại thành lập, năm 2006 Khoa tiếng Trung thương mại ra đời, và từ năm 2019 chính thức có ngành tiếng Anh và tiếng Trung thương mại chất lượng cao định hướng kinh doanh quốc tế. Cụ thể yêu cầu về năng lực ngoại ngữ của sinh viên khi tốt nghiệp tại trường Đại học Ngoại thương đối với hai chuyên ngành này như sau: ngành tiếng Anh thương mại mà ngoại ngữ chính là tiếng Anh, ngoại ngữ hai là tiếng Trung thì chuẩn đầu ra với hệ tiêu chuẩn và chất lượng cao với ngôn ngữ chính - tiếng Anh đều là IELTS 7.5 tương đương C2 theo khung tham chiếu Châu Âu, và với ngoại ngữ hai - tiếng Trung lần lượt là HSK3 và HSK4 tương đương B1 và B2 theo khung tham chiếu Châu Âu. Với ngành tiếng Trung thương mại mà ngoại ngữ chính là tiếng Trung và ngoại ngữ hai là tiếng Anh thì yêu cầu chuẩn đầu ra với hệ tiêu chuẩn và chất lượng cao với ngôn ngữ chính tiếng Trung đều là HSK6 tương đương C2, và với ngoại ngữ hai tiếng Anh lần lượt là HSK3 và HSK4 tương đương B1 và B2 với hệ tiêu chuẩn và chất lượng cao.

Như vậy có thể thấy Trường Đại học Ngoại Thương kể từ khi bắt đầu xây dựng các chương trình ngôn ngữ thương mại chất lượng cao đã hướng tới mục tiêu song ngữ và đặc biệt từ năm 2019 khi ngành ngôn ngữ thương mại chất lượng cao ra đời với số lượng học phần và chuẩn đầu ra đều cao hơn so với hệ tiêu chuẩn một lần nữa khẳng định xu hướng đào tạo nhân sự song ngữ Anh - Trung trong thời kỳ hội nhập mới. Tuy nhiên với chuẩn ngoại ngữ hai tiếng Anh và Trung lần lượt là B1 và B2 với chương trình tiêu chuẩn và chất lượng cao của ngành ngôn ngữ thương mại, tác giả cho rằng sinh viên sau khi tốt nghiệp vẫn chỉ dừng lại ở việc sử dụng thành thạo một ngoại ngữ chính là tiếng Anh hoặc tiếng Trung.

2.3. Một vài gợi ý định hướng liên kết đào

tạo giữa doanh nghiệp và các cơ sở giáo dục**Xây dựng chương trình đào tạo thực tiễn**• *Thiết kế khóa học theo yêu cầu doanh nghiệp:*

Các trường cao đẳng, đại học cần phối hợp với doanh nghiệp để thiết kế các khóa học song ngữ Anh - Trung chuyên biệt, đáp ứng yêu cầu của từng ngành nghề như kinh tế thương mại, quản lý chuỗi cung ứng, dịch vụ, du lịch,...

• *Kết hợp lý thuyết và thực hành:* Chương trình đào tạo cần chú trọng đến việc kết hợp giữa lý thuyết và thực hành, tăng cường các hoạt động thực hành giao tiếp, làm việc nhóm, giải quyết tình huống,...

• *Cập nhật kiến thức và kỹ năng mới:* Chương trình đào tạo cần được cập nhật thường xuyên để đáp ứng với sự thay đổi của thị trường lao động và xu hướng phát triển của các ngành nghề.

• *Tăng cường áp dụng công nghệ trong giảng dạy:* Cần áp dụng các phương pháp giảng dạy tích cực, sáng tạo, tăng cường tương tác giữa giảng viên và sinh viên. Cơ sở giáo dục nên tận dụng công nghệ để cung cấp tài liệu trực tuyến, tổ chức lớp học ảo hoặc sử dụng phần mềm hỗ trợ luyện tập ngoại ngữ.

Hợp tác ba bên: Doanh nghiệp - Nhà trường - Sinh viên

• *Tổ chức chương trình thực tập:* Doanh nghiệp tạo điều kiện cho sinh viên thực tập tại doanh nghiệp, giúp sinh viên có cơ hội trải nghiệm môi trường làm việc thực tế, rèn luyện kỹ năng giao tiếp, xử lý tình huống thực tế và áp dụng kiến thức vào thực tiễn.

• *Doanh nghiệp tham gia xây dựng giáo trình:* Doanh nghiệp tham gia vào quá trình xây dựng giáo trình, phát triển nội dung đào tạo bằng việc cung cấp thông tin về nhu cầu tuyển dụng và yêu

cầu kỹ năng của doanh nghiệp.

• *Tổ chức hội thảo, tọa đàm:* Tổ chức các buổi hội thảo, tọa đàm giữa doanh nghiệp, nhà trường và sinh viên để trao đổi thông tin, chia sẻ kinh nghiệm và định hướng nghề nghiệp.

• *Mời chuyên gia tham gia giảng dạy:* Mời các chuyên gia từ doanh nghiệp hoặc tổ chức quốc tế tham gia giảng dạy, chia sẻ kinh nghiệm thực tiễn và cập nhật kiến thức mới cho sinh viên.

Hỗ trợ tài chính và học bổng từ doanh nghiệp

• *Tài trợ học bổng:* Doanh nghiệp có thể tài trợ học bổng cho sinh viên xuất sắc hoặc sinh viên có hoàn cảnh khó khăn, giúp sinh viên có điều kiện học tập tốt hơn.

• *Hỗ trợ chi phí đào tạo:* Doanh nghiệp có thể hỗ trợ chi phí đào tạo cho sinh viên hoặc giảng viên, giúp nâng cao chất lượng đào tạo.

• *Đầu tư vào cơ sở vật chất:* Doanh nghiệp có thể đầu tư vào việc xây dựng hoặc nâng cấp cơ sở vật chất cho các cơ sở giáo dục, tạo điều kiện học tập tốt hơn cho sinh viên.

• *Tạo cơ hội việc làm:* Doanh nghiệp cam kết tạo cơ hội việc làm cho sinh viên tốt nghiệp từ các chương trình đào tạo liên kết.

III. KẾT LUẬN

Trong bối cảnh toàn cầu hóa kiểu mới với vai trò nổi trội của nền kinh tế mới nổi dậy - Trung Quốc, đội ngũ nhân viên song ngữ chất lượng cao Anh - Trung đang trở thành tài sản quý giá đối với các doanh nghiệp Việt Nam. Việc đầu tư vào đào tạo và phát triển nguồn nhân lực này không chỉ giúp doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh mà còn đóng góp vào sự phát triển bền vững của nền kinh tế Việt Nam. Để đạt được mục tiêu, sự hợp tác chặt chẽ giữa doanh nghiệp và các cơ sở đào tạo là yếu tố then chốt.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Anh, N. V. (2023). Cơ hội và thách thức trong hoạt động trọng dụng nhân tài tại các trường Đại học ở Thành phố Hồ Chí Minh. *Tạp chí Khoa học*, 20(9), 1662.
- Anh, N. T. L., & Nhân, N. T. K. (2022). Phát triển đội ngũ giảng viên ngoại ngữ theo tiếp cận năng lực. *TNU Journal of Science and Technology*, 227(06), 111-119.
- Bộ Công Thương Việt Nam. (2022). *Báo cáo Thương mại Việt Nam - Trung Quốc năm 2022*. Hà Nội: Bộ Công Thương.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam. (2021). *Thống kê số lượng sinh viên tốt nghiệp ngành Ngôn ngữ tại Việt Nam*. Hà Nội: Bộ Giáo dục và Đào tạo.
- Chen, L., & Zhang, Y. (2021). *Customer Relations and Language Barriers: A Case Study in China*. *Journal of Business Communication*, 58(3), 245-262.
- Ethnologue. (2022). *Languages of the World*. Retrieved from <https://www.ethnologue.com>
- Hofstede, G. (2021). *Culture's Consequences: International Differences in Work-Related Values*. Sage Publications.
- IMF (2023). *World Economic Outlook Database*.
- Luo, J., & Shen, H. (2022). *Bilingual Workforce and Market Expansion: The Role of Language in Business Growth*. *International Business Review*, 31(4), 501-523.
- Nguyễn Văn A., & Trần Thị B. (2020). "Vai trò của nguồn nhân lực song ngữ trong phát triển kinh tế". *Tạp chí Kinh tế & Phát triển*, 29(5), 45-50.
- World Bank. (2021). *Vietnam and Globalization: Opportunities and Challenges*. Washington D.C.: World Bank Group.